

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Cob/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116203405
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Barková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1116203405.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Barkovej a členov senátu JUDr. Ivany Nevid'anskej a Mgr. Jany Brídzikovej právnej veci žalobcu: Solity a.s., Miletičova 5B, 821 08 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 046 616 proti žalovanému: Centrálny depozitár cenných papierov Slovenskej republiky, a. s., Ul. 29. augusta 1/A, 841 80 Bratislava, IČO: 31 338 976, zastúpený: Valko & Volný, s.r.o., Porubského 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 916 192 o zaplatenie 337 556,77 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 35Cb/25/2016-424 zo dňa 20.06.2022, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k.: 35Cb/25/2016 - 424 zo dňa 20.06.2022 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo aj ako „súd“), v právnej veci žalobcu: Solity a.s., Miletičova 5B, 821 08 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 046 616 (ďalej len ako „žalobca“) proti žalovanému: Centrálny depozitár cenných papierov Slovenskej republiky, a. s., Ul. 29. augusta 1/A, 841 80 Bratislava, IČO: 31 338 976 (ďalej len ako „žalovaný“), o zaplatenie 337 556,77 eura s príslušenstvom, rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č. k. 35Cb/25/2016 - 424 zo dňa 20.06.2022 (ďalej aj ako „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo aj ako „napadnutý rozsudok“) tak, že zamietol žalobu v celom rozsahu a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania celom rozsahu.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že uznesením zo dňa 25.07.2017 pripustil, aby z konania na strane žalobcu vystúpil pôvodný žalobca Bugala - Ďurček, s.r.o. a na jeho miesto do konania vstúpil žalobca Solity a.s.

Súd prvej inštancie opísal vykonané procesné úkony s tým, že uviedol, že na pojednávaní dňa 10.05.2022 za neprítomnosti oboch strán sporu odročil pojednávanie na deň 20.06.2022 s tým, že predvolanie na pojednávanie na termín 20.06.2022 spolu s poučením bolo zaslané obom stranám sporu do elektronickej schránky s poučením o skutočnosti, že ak sa žalobca na pojednávanie vo veci nedostaví a svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami neospravedlní, súd môže rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 278 zákona č. 160/2016 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“). Žalobcovi bolo predvolanie na pojednávanie doručené fikciou dňa 04.06.2022. Člen dozornej rady žalobcu - A. Z. oznámil súdu podaním doručeným súdu dňa 16.06.2022, že s účinnosťou ku dňu 18.05.2022 došlo k odvolaniu jediného štatutárneho orgánu spoločnosti žalobcu - Mgr. O. S. a že do dňa podania tohto oznámenia, nebol vymenovaný nový štatutárny orgán spoločnosti žalobcu. Z toho dôvodu členovia dozornej rady žalobcu zastúpení A.. A. Z. požiadali súd o odročenie pojednávania. Súd prvej inštancie oznámil e - mailom zo dňa 16.06.2022 členovi dozornej rady žalobcu A.. A. Z., že pojednávanie nariadené na deň 20.06.2022 sa uskutoční. Člen dozornej rady žalobcu Mgr. A. Z. doručil súdu dňa 17.06.2022 rozhodnutie jediného akcionára žalobcu zo dňa 18.05.2022, ktorým odvolal ku

dňa 18.05.2022 z funkcie predsedu predstavenstva žalobcu Mgr. O. S. a zároveň uviedol, že žiadosť o odročenie pojednávania podpísal za žalobcu člen dozornej rady žalobcu.

Súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že žiadosť o odročenie pojednávania nepodpísala osoba oprávnená konať za žalobcu, na ňu neprihliadal. Poukázal tiež na skutočnosť, že žalobca mal dostatok času (od 18.05.2022) na vykonanie organizačných zmien a ak tak neurobil, nemôže to ísť na ľarchu žalovaného, ktorý navrhol, aby súd na žiadosť žalobcu o odročenie pojednávania neprihliadal a vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu. Vzhľadom na skutočnosť, že súd žalobcovi oznámil neakceptáciu jeho žiadosti o odročenie pojednávania nariadeného dňa 20.06.2022, ktorá nebola podpísaná osobou oprávnenou konať za žalobcu, súd prvej inštancie predmetnú žiadosť nevzal do úvahy. Na pojednávaní dňa 20.06.2022 súd prvej inštancie konštatoval neprítomnosť žalobcu bez ospravedlnenej neúčasti a preto s poukazom na ustanovenie § 137 písmeno a) CSP v spojení s ustanovením § 278 CSP rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu tak, že žalobu zamietol.

3. Žalobca prostredníctvom Mgr. A. Z. na základe udeleného splnomocnenia predsedom predstavenstva žalobcu - L. G. (vznik funkcie dňa 17.08.2022), podal dňa 19.08.2022 proti napadnutému rozsudku odvolanie (ďalej len ako „odvolanie“), v ktorom žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a nariadiť vo veci pojednávanie.

Namietal procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým mu znemožnil uskutočniť procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces a že konanie má inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uviedol, že dňa 15.06.2022 člen dozornej rady A. zaslal súdu prvej inštancie žiadosť o odročenie pojednávania, ktorú zdôvodnil skutočnosťou, že s účinnosťou ku dňu 18.05.2022 došlo k odvolaniu jediného štatutárneho orgánu spoločnosti žalobcu - A. O. S., pričom o tejto skutočnosti predložil dňa 17.06.2022 doklad - rozhodnutie jediného akcionára žalobcu, ktorým došlo k odvolaniu štatutárneho orgánu z funkcie predstavenstva s tým, že oznámi súdu v lehote do 3 mesiacov nového štatutárneho zástupcu spoločnosti. Argumentoval, že súd prvej inštancie na jeho žiadosť o odročenie pojednávania reagoval až v rozsudku pre zmeškanie s odôvodnením, že žiadosť o odročenie pojednávania nepodala v mene žalobcu oprávnená osoba ale člen dozornej rady. Mal za to, že súd prvej inštancie mal odročiť pojednávanie, nakoľko neboli splnené zákonné predpoklady na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu.

4. Žalovaný sa podaním zo dňa 17.10.2022 vyjadril k odvolaniu žalobcu a jeho návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu a navrhol, aby súd uvedený návrh odmietol vzhľadom na to, že bol podaný neoprávnenou osobou - členom dozornej rady. Vo vyjadrení poukázal na doterajší priebeh konania, prejavil názorovú zhodu so závermi súdu prvej inštancie, vyjadril obavu, že žiadosťou o odročenie pojednávania neoprávnenou osobou mal žalobca v úmysle len predĺžiť konanie a zastával názor, že boli naplnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu.

5. Súd prvej inštancie vyzval žalobcu uznesením č. k. 35Cb/25/2016-457 zo dňa 24.03.2023, doručeným mu dňa 18.05.2023, aby doplnil svoje odvolanie a to, aby predložil splnomocnenie zástupcu konať v jeho mene v súlade s § 36 a nasl. alebo aby predložil autorizované splnomocnenie podľa § 23 a nasl. zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) (ďalej len ako „zákon o e-Governmente“) a poučil ho o možnosti odmietnutia odvolania podľa § 386 písm. b/d/ CSP. Táto výzva súdu bola žalobcovi doručená dňa 18.05.2023, avšak žalobca sa k nej žiadnym spôsobom nevyjadril.

6. Uznesením č. k. 35Cb/25/2016-458 zo dňa 24.03.2023 súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu zo dňa 17.10.2022 na zrušenie rozsudku pre zmeškanie sp. zn. 35Cb/2016 zo dňa 20.06.2022 a v odôvodnení uviedol, že žalobca dňa 22.08.2022 splnomocnil A. Z. na podanie odvolania proti napadnutému rozsudku podľa § 92 CSP, ktorý však pre žalobcu vykonal dva úkony - podal odvolanie voči uvedenému uzneseniu a zároveň požiadal súd prvej inštancie o zrušenie napadnutého rozsudku, čím prekročil udelené splnomocnenie v časti návrhu na zrušenie rozsudku. Poukázal na to, že rozsudok pre zmeškanie bol vydaný v súlade so zákonom, keď žalobca svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnil dôvodmi, ktoré by boli s poukazom na ustanovenie § 281 CSP akceptovateľné.

7. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§ 356 písm. b/ CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP) a po oboznámení sa s obsahom spisu súdu prvej inštancie, preskúmal napadnuté uznesenie v medziach rozsahu a dôvodov odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, a preto napadnutý rozsudok je potrebné v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

8. Podľa Čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

9. Podľa Čl. 6 ods. 1 CSP, strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

10. Podľa Čl. 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

11. Podľa § 278 CSP, na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak

- a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

- b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

12. Podľa § 356 písm. b) CSP, odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

13. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

14. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

15. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie vecnej a právnej správnosti napadnutého rozsudku, t. j. či boli splnené zákonné podmienky na jeho vydanie podľa § 278 CSP a ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu a priznal žalovanému náhradu trov konania vo výške 100 %. Žalobca napadnutému rozsudku a postupu súdu prvej inštancie vytýkal, že na vydanie takéhoto rozhodnutia neboli splnené zákonné podmienky. Uvedený dôvod predstavuje jediný prípustný dôvod odvolania voči rozsudku pre zmeškanie (§ 356 písm. b) CSP). Odvolací súd má za to, že v danej veci boli splnené podmienky na meritórny odvolací prieskum napadnutého rozsudku.

16. Z obsahu súdneho spisu mal odvolací súd preukázané, že predvolanie na pojednávanie nariadené súdom prvej inštancie na deň 20.06.2023 obsahovalo riadne poučenie v zmysle § 273, CSP ako aj § 278 CSP a bolo spôsobom súladným s § 105 ods. 1 CSP a príslušnými ustanoveniami zákona o e-Governmente, doručené do elektronickej schránky spoločnosti žalobcu. Ďalej mal odvolací súd v konaní preukázané, že žalobca svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil prostredníctvom člena dozornej rady - A. Z., s uvedením dôvodu, že sa nemôže zúčastniť pojednávania dňa 20.06.2022, nakoľko v tom čase nemal ustanoveného štatutárneho zástupcu a teda nebol spôsobilý zúčastniť sa na pojednávaní prostredníctvom osoby konajúcej v mene jeho spoločnosti. Zároveň mal odvolací súd preukázané z výpisu z obchodného registra, že členovi predstavenstva spoločnosti žalobcu - O. S. zanikla funkcia dňa 18.05.2022 a že nový člen predstavenstva spoločnosti žalobcu - L. G. bol ustanovený do funkcie dňa 17.08.2022. Ďalej mal odvolací súd preukázané, že právny zástupca žalobcu Advokátska kancelária

AMODOS s. r. o. dňa 06.05.2022 doručil súdu prvej inštancie oznámenie o odvolaní jeho plnomocenstva na zastupovanie žalobcu a že člen dozornej rady žalobcu A. Z. písomným podaním zo dňa 15.06.2022 požiadal súd o odročenie pojednávania nariadeného na deň 20.06.2022 z dôvodu, že s účinnosťou ku dňu 18.05.2022 došlo k odvolaniu jediného štatutárneho orgánu spoločnosti žalobcu - Mgr. O. S. s tým, že oznámi súdu v lehote do 3 mesiacov nového štatutárneho zástupcu spoločnosti. Dňa 17.06.2022 žalovaný doručil súdu žiadosť zo dňa 17.06.2022 o konanie pojednávania.

17. V konaní bolo sporné, či súd prvej inštancie postupoval zákonným spôsobom (§ 274 CSP), keď vydal rozsudok pre zmeškanie žalobcu (§ 278 CSP) a či prihliadol na všetky okolnosti v danej veci ohľadom neúčasti žalobcu na nariadenom pojednávaní.

18. Odvolací súd posudzoval odvolacie dôvody žalobcu komplexne a to, či boli splnené zákonné dôvody na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu (§ 278 CSP) a to jednak z hľadiska formálneho ako z hľadiska materiálneho a teda, či jeho vydanie bolo skutočne oprávnené a spravodlivé ako aj, či zároveň ním bolo dodržané ústavné právo na spravodlivé súdne konanie.

19. Podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu sú zakotvené v ustanovení § 278 písm. a) a b) CSP, v zmysle ktorého sa vyžaduje, aby bola podaná žaloba o splnenie povinnosti (§ 137 písm. a) CSP), aby bol žalobca riadne a včas predvolaný na pojednávanie a ak žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami. (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/69/2021).

20. S poukazom na ustanovenia § 278 CSP a z nich vyplývajúcich zákonných podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu, odvolací súd uvádza, že v danom prípade neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu a to z dôvodu, že na jeho strane sa nejednalo o skutočný nezáujem o vedenie konania (o skutočnú pasivitu v konaní), nakoľko sa jednalo iba o exces na jeho strane, keď sa nezúčastnil nariadeného pojednávania dňa 20.06.2022 na základe objektívnej prekážky (v deň pojednávania nemal ustanoveného štatutárneho zástupcu - osobu spôsobilú ho zastupovať v súdnom konaní a ani iného splnomocneného zástupcu) a ktorá nastala dňa 18.05.2022 t. j. 3 dni pred pojednávaním, pričom túto skutočnosť oznámil žalobca súdu prostredníctvom člena dozornej rady žalobcu - A. Z. a to písomným podaním dňa 15.06.2022 a na dôkaz toho mu predložil dňa 17.06.2022 aj doklad - rozhodnutie jediného akcionára žalobcu, ktorým došlo k odvolaniu jediného člena štatutárneho orgánu z funkcie predstavenstva.

21. Z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu vyplývalo, že dôvody ospravedliteľnej neúčasti na pojednávaní sa vzťahovali na jediného člena predstavenstva spoločnosti, keďže spoločnosť žalobcu v tom čase nemala reálne ustanoveného člena predstavenstva, ktorý by mohol konať v jej mene.

22. Odvolací súd má za to, že v danom prípade žalobca svoju neprítomnosť na predmetnom pojednávaní ospravedlnil z objektívneho dôvodu, keďže ku dňu podania žiadosti o odročenie pojednávania členom dozornej rady žalobcu, nemohol byť pre krátkosť času objektívne ešte vymenovaný nový štatutárny orgán a teda jednalo sa o vážnu okolnosť, ktorá nastala z objektívnych dôvodov na jeho strane a pre ktorú sa nemohol zúčastniť nariadeného pojednávania. Ak zákon neustanovuje alebo spoločenská zmluva alebo stanovky neurčujú inak, je odvolanie z funkcie účinné prijatím rozhodnutia príslušným orgánom spoločnosti (§ 66 ods. 2 Zb. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník ďalej len ako „Obchodný zákonník“). V tejto súvislosti odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 66 ods. 1 Obchodného zákonníka, uvádza, že z citovaného ustanovenia vyplýva, že ak sa osoba, ktorá je jediným štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu alebo členom dozornej rady spoločnosti (ďalej len „člen orgánu spoločnosti“), vzdá funkcie, je odvolaná alebo výkon jej funkcie zanikne smrťou alebo sa skončí inak, musí príslušný orgán spoločnosti do troch mesiacov ustanoviť namiesto nej nového člena orgánu spoločnosti, je stanovené obdobie na zvolenie nového člena štatutárneho orgánu v lehote do troch mesiacov. Preto nemožno súhlasiť s názorom žalovaného, že žalobca mal dostatok času (od 18.05.2022) na vykonanie organizačných zmien.

23. Na základe vyššie uvedeného má odvolací súd za to, že žalobca v konaní preukázal ospravedliteľnosť dôvodu a to okolnosť, ktorá objektívne znemožňovala jeho účasť na pojednávaní.

24. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.08.2020 sp. zn. 4Obdo/34/2020 vyplýva: „ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 281 ods. 1 C. s. p. sú len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane, boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostať, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie konania. Za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá žalobcovi bola známa (nutnosť využiť lekársku pomoc nastala v značnom čase/predstihu pred nariadeným pojednávaním), ktorá mu objektívne znemožňovala účasť na pojednávaní, avšak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčast' na pojednávaní včas ospravedlnil.“

25. Vo vzťahu k vyššie uvedenému odvolací súd dodáva, že pojem „ospravedlniteľný dôvod“ v zmysle § 277 ods. 2 CSP nie je definovaný právnou normou a je iba na úvahe súdu, ktoré okolnosti v intenciách toho - ktorého prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní. (viď Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.369-2018 - 56 z 13. decembra 2018).

26. Ďalej odvolací súd uvádza, že konanie žalobcu nemožno posúdiť ako pasívne, čo vyplýva z obsahu súdneho spisu. Súdom nariadené pojednávania boli viackrát odročované z dôvodu existencie opatrení v dôsledku vzniknutej pandemickej situácie v prevažnej miere na základe žiadostí žalobcu a súd ich vždy akceptoval okrem žiadosti o odročenie pojednávania dňa 20.06.2022, pojednávanie dňa 20.09.2021 (č. I. 191 - 193 s. sp.) sa konalo s tým, že sa ho zúčastnili obaja účastníci a ktoré bolo odročené za účelom vykonania ďalšieho dokazovania, pojednávanie dňa 31.01.2022 (č. I. 264 - 266 s. sp.) sa konalo s tým, že sa ho zúčastnili obaja účastníci a ktoré bolo odročené z dôvodu poskytnutia 15 - dňovej lehoty na oboznámenie sa s vyjadrením žalobcu zo dňa 28.01.2022 a na odôvodnenie námietky neplatnosti zmluvy o postúpení. K podaniu žalobcu zo dňa 30.09.2021 sa vyjadril žalovaný vyjadrením zo dňa 09.11.2021 (č. I. 228 - 232 s.sp.), k vyjadreniu žalovaného zo dňa 09.11.2021 sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 28.01.2022 (č. I. 259 -252 s. sp.), k vyjadreniu žalobcu zo dňa 28.01.2022 a k záverom pojednávania uskutočneného zo dňa 31.01.2022 sa vyjadril žalovaný vyjadrením zo dňa 15.02.2022 spolu so zaslaním dôkazov (č. I. 281 - 306 s. sp.).

27. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd rozhodujúci rozsudkom pre zmeškanie musí vnímať, že materiálnou podmienkou jeho vydania je nedostatok procesnej aktivity jednej z procesných strán, a preto by tak vždy mal prihliadnuť na predchádzajúcu procesnú aktivitu procesnej strany v konaní a voľiť túto formu rozhodnutia v prípadoch, keď je s ohľadom na predchádzajúce správanie procesnej strany zjavné, že táto sa nechce na konaní aktívne podieľať, prípadne konanie len účelovo predlžuje. (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. apríla 2021 sp. zn. III. ÚS 288/2021, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. júna 2021 sp. zn. III. ÚS 354/2021, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 4. februára 2021 sp. zn. III. ÚS 89/2021).

28. Touto otázkou sa opakovane zaoberali Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako aj Ústavný súd Slovenskej republiky, pričom oba súdy dospeli k záveru, že takýto postup by predstavoval prílišný formalizmus, ktorý by odporoval účelu a zmyslu zákona.

29. V súvislosti so zákonnou možnosťou rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie odvolací poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.decembra 2022 sp. zn. 2Obdo/54/2022, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2023 pod č. 2 a v ktorom sa uvádza: „Súd pri rozhodovaní rozsudkom pre zmeškanie, okrem splnenia formálnych predpokladov uvedených v § 273 CSP zväži aj to, či tvrdenia žalobcu sú dostatočne presvedčivé, prípadne, či nie sú rozporné. K vydaniu rozsudku pre zmeškanie by mal súd pristupovať uvážlivo a voľiť tento inštitút najmä v prípadoch, v ktorých je nezáujem na strane žalovaného zrejmý, keď je žalovaný skutočne nečinný a odmieta sa aktívne podieľať na súdnom procese, či úmyselne súdne konanie predlžuje. Rozsudok pre zmeškanie by nemal byť využívaný s cieľom čo najrýchlejšieho ukončenia sporu na úkor základného práva na súdnu ochranu. Podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie sú dané len vtedy, keď je takýto rozsudok oprávnenou sankciou za skutočnú pasivitu strany, ktorá úmyselne mieri k zmareniu efektivity súdneho procesu.“

30. S prihliadnutím na rozsiahlu judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (I. ÚS 233/2019, III. ÚS 373/2020 a sp. zn. III. ÚS 121/2021, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Sp. zn.: 2Obdo/6/2023 z 31. októbra 2023: „dovolací súd nemal

za preukázaný skutočný nezáujem žalovanej o vedenie konania (resp. jej úplnú pasivitu), a teda naplnenie materiálnej podmienky vydania rozsudku pre zmeškanie. Z uvedeného dôvodu mali sudy nižšej inštancie uprednostniť konanie v neprítomnosti žalovanej pred vydaním kontumačného rozsudku. Za účelné považuje dovolací súd zdôrazniť, že súd môže konať a meritórne rozhodnúť aj v neprítomnosti strany, a to v súlade s ust. § 180 CSP, čím dosiahne tak rovnaký cieľ (zabezpečenie konania bez prietahov), ale bez neprimeraného zásahu do procesných práv v dôsledku vydania kontumačného rozsudku.“

31. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. I. ÚS 233/2019-22 z 04.júna 2019 vyslovil názor, že rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie aj za splnenia všetkých procesných podmienok „nie je žiaduce najmä, ak súdne konanie trvá dlhšiu dobu, vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa žalovaný riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovanie. Podľa názoru ústavného súdu treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa § 274 CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti ustanovenia § 274 CSP by pri čisto gramatickom výklade a lipnutím na formálnych znakoch vydanie rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, v neposlednom rade v tom, že pri takomto formalistickom postupe by bolo odopreté strane sporu možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej).“ Z uvedeného záveru Ústavného súdu Slovenskej republiky teda vyplýva, že ani v prípade, ak sú kumulatívne splnené všetky formálne zákonné predpoklady, súd nemusí vydať rozsudok pre zmeškanie - ak by jeho vydanie bolo zjavne nespravodlivé a návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie je potrebné vždy posudzovať vzhľadom ku konkrétnym okolnostiam sporu.

32. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení „svojej právnej veci“ a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstať, musí vyvíjať. § 278 CSP možno rozhodnúť vtedy, ak bola podaná žaloba na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP, žalobca sa nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný pričom v predvolaní bol žalobca poučený o možných procesných následkoch svojho nedostavenia sa; žalobca svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami a je vecou prílišného formalizmu súdu prvej inštancie, že neakceptoval skutočnosť, že spoločnosť žalobcu bola v čase doručenia predvolania na pojednávanie a v čase konania pojednávania v stave, kedy nemala zvoleného člena predstavenstva ani splnomocneného zástupcu konať za spoločnosť o čom žalobca prostredníctvom člena dozornej rady súd informoval.

33. Na základe uvedeného ako aj s ohľadom na ustálenú judikatúru, ktorá je aplikovateľná aj na žalobcu, dovolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri vydaní napadnutého rozsudku neprihliadol na všetky okolnosti prejednávanej veci, teda na naplnenie materiálnych podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie žalobcu, čím mu znemožnil, aby uskutočňoval svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

34. Uvedený nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, preto, dovolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil v celom rozsahu a podľa § 391 ods. 1 CSP rozhodol o vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

35. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní riadne o veci meritórne rozhodnúť a svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby jeho závery o každej rozhodujúcej otázke boli preskúmateľné s tým, že právny názor odvolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí je podľa § 391 ods. 2 CSP pre súd prvej inštancie záväzný.

36. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 1 CSP súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej, ktorým sa konanie končí.

37. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP v spojení s § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu nadriadeného súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).